

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Чернівецької області** щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Чернівецької області в II кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Чернівецької області у II кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти очікують **зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Прогнозується зростання цін. Девальваційні очікування послабилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 27.3% (у попередньому кварталі – 10.0%) (графік 1). У цілому по Україні – «мінус» 48.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 63.6% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 20.0%, у цілому по Україні – 41.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 72.7% респондентів області (у попередньому кварталі – 90.0%). У цілому по Україні – 88.9%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств нижчими темпами:** баланс відповідей – 10.0% (найвищі очікування серед регіонів) (у I кварталі 2022 року – 40.0%). У цілому по Україні очікується погіршення фінансово-економічного стану підприємств – «мінус» 17.1% (таблиця);
- **загальні обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2022 року – 55.6%) (таблиця). У цілому по Україні респонденти очікують помітне зменшення загальних обсягів реалізації продукції: баланс відповідей – «мінус» 19.0%;
- **суттєве зменшення інвестиційних видатків** на будівництво, а також на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 36.4% та «мінус» 45.5% відповідно (у попередньому кварталі – 11.1% та 22.2% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 37.2% та «мінус» 34.7% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у попередньому кварталі – 22.2%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 29.0%;
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 81.8% і 60.0% відповідно (у I кварталі 2022 року – 88.9% і 70.0% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливатимуть ціни на сировину та матеріали, на енергоносії, а також курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника значно нижчими темпами:** баланси відповідей – 36.4% та 27.3% відповідно (у I кварталі 2022 року – 80.0% та 77.8% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також енергоносії та брак обігових коштів (графік 5).

Підприємства області які планують брати банківські кредити (45.5%) надають перевагу кредитам виключно в національній валюті (графік 8). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та значні коливання курсу гривні до іноземних валют (графік 9).

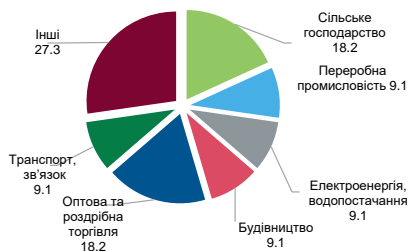
90.9% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 93.5%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

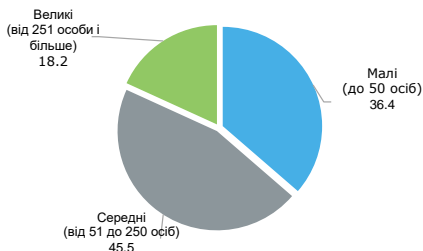
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств погіршився** та оцінюється як **поганий:** баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у попередньому кварталі – 20.0%). У цілому по Україні – «мінус» 28.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчим, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у I кварталі 2022 року – «мінус» 40.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 10.0% (у попередньому кварталі – 20.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

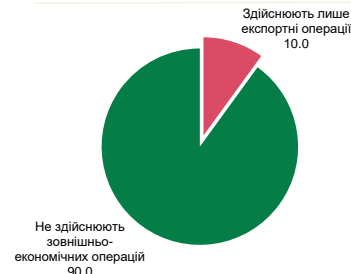
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

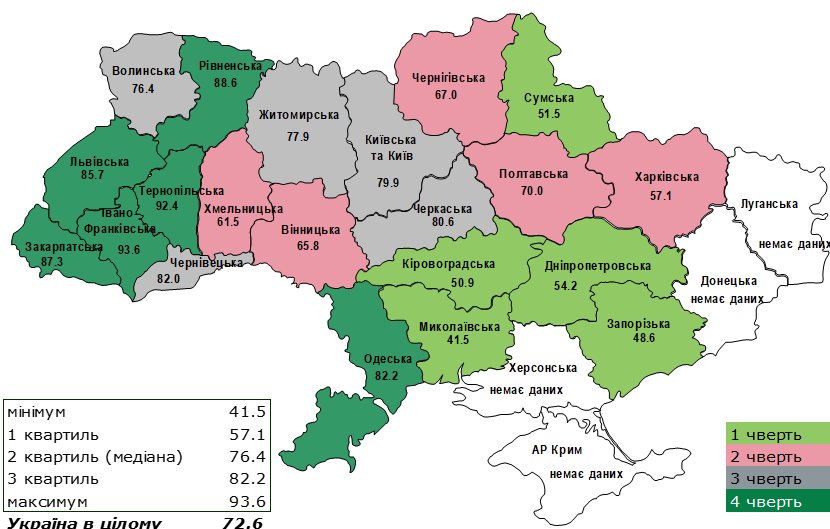

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 04–30 травня 2022 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

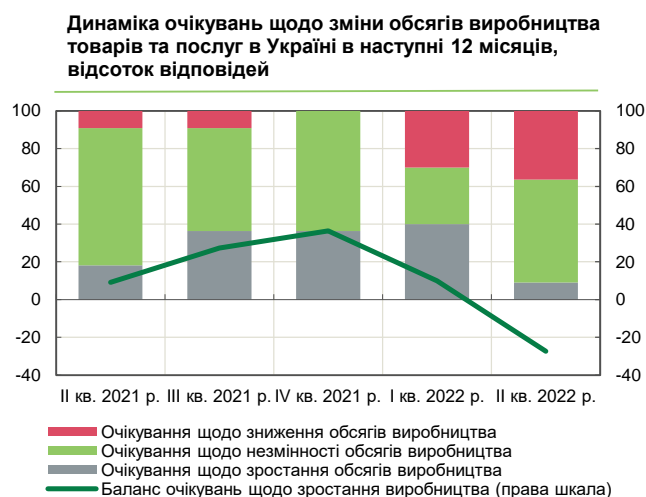
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Чернівецької області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	18.2	0.0	0.0	40.0	10.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	18.2	27.3	27.3	55.6	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	22.2	9.1	0.0	11.1	-36.4
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	40.0	20.0	9.1	22.2	-45.5
кількості працівників	-40.0	-20.0	0.0	22.2	-18.2

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

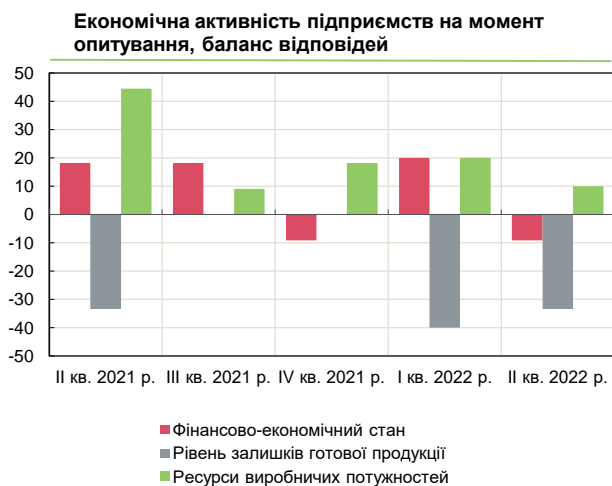
Графік 1

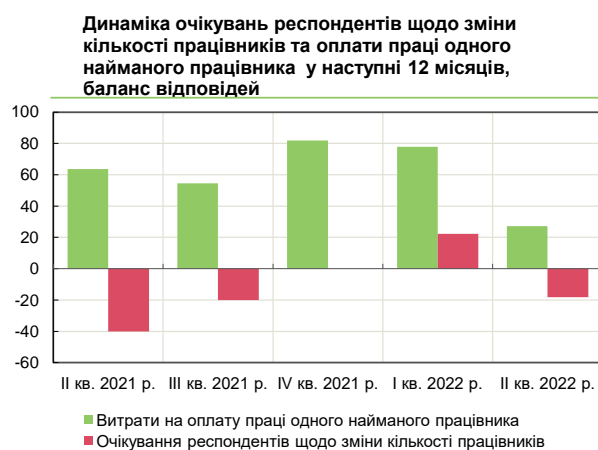
Графік 2

Графік 3

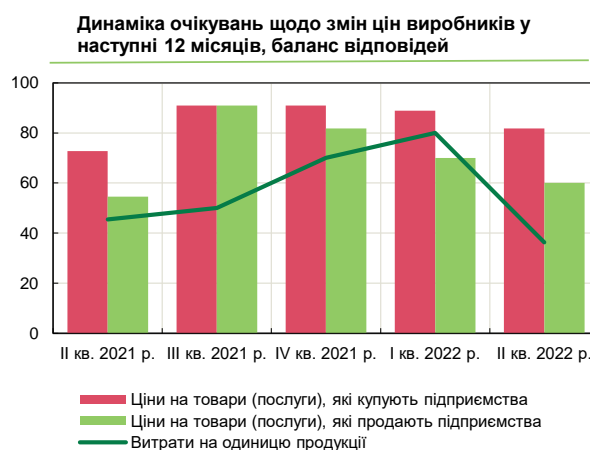
Графік 4

Графік 5

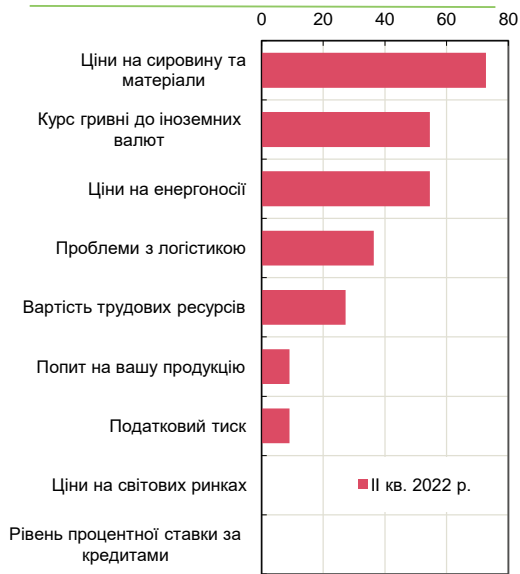

Графік 6

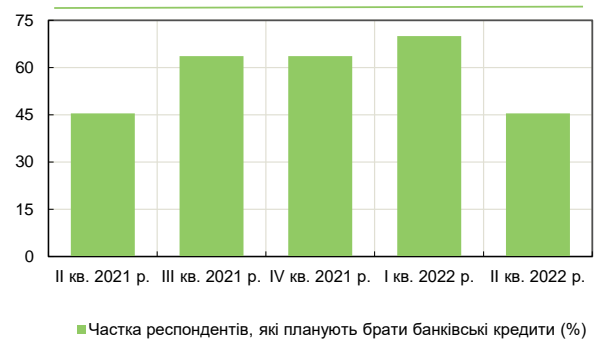
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

